

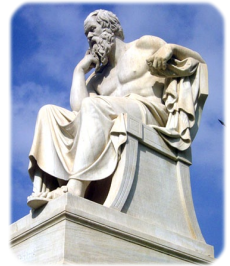


Πνευματική Οικοδομή

■ Τὰ τρία φίλτρα

‘Ο σοφὸς ἔλεγχος τοῦ Σωκράτους* Γνώμονας στὴν ζωὴ μας

Μίαν ἡμέραν, ἐκεῖ ποὺ ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας φιλόσοφος Σωκράτης** ἔκανε τὸν περιπάτον του εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, συνίντησεν κάποιον γνωστόν του, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἔχει νὰ τοῦ εἰπῇ κάτι πολὺ σημαντικό, ποὺ ἤκουσε, διὰ κάποιον ἀπὸ τοὺς μαθητάς του.



‘Ο Σωκράτης τοῦ εἶπεν, ὅτι θὰ ἤθελεν, πρὶν τοῦ εἰπῇ τί εἶχεν ἀκούσει, νὰ κάνουν τὸν ἔλεγχον τῆς «τριπλῆς διυλίσεως».

- «Τριπλῆ διύλισις;», ἠρώτησε μὲ ἀπορίαν ὁ γνωστός του.

- **Ναί**, πρὶν νὰ μοῦ εἰπῆς τί ἄκουσες διὰ τὸν μαθητὴν μου, θὰ ἤθελα νὰ καθίσωμε διὰ ἓνα λεπτόν νὰ *φιλτράρωμεν* αὐτό, ποὺ θέλεις νὰ μοῦ εἰπῆς.

α. Τὸ πρῶτον φίλτρον εἶναι αὐτὸ τῆς ἀληθείας.

Εἶσαι λοιπὸν ἐντελῶς σίγουρος ὅτι αὐτὸ ποὺ πρόκειται νὰ μοῦ εἰπῆς εἶναι ἀλήθεια;

- **Ἔ...** ὄχι ἀκριβῶς, ἀπλὰ τὸ ἤκουσα ὅμως καὶ...

- **Μάλιστα**, ἄρα δὲν ἔχεις ἰδέαν, ἂν αὐτὸ ποὺ θέλεις νὰ μοῦ εἰπῆς εἶναι ἀλήθεια ἢ ψέματα.

β. Ἄς δοκιμάσωμεν τώρα τὸ δεύτερον φίλτρον, αὐτὸ τῆς καλωσύνης.

Αὐτὸ ποὺ πρόκειται νὰ μοῦ εἰπῆς διὰ τὸν μαθητὴν μου εἶναι κάτι καλό;

- **Καλό;** Ὁχι τὸ ἀντίθετον μᾶλλον...

- **Ἄρα**, ἐσυνέχισεν ὁ Σωκράτης, θέλεις νὰ εἰπῆς κάτι κακὸν διὰ τὸν μαθητὴν μου, ἂν καὶ δὲν εἶσαι καθόλου σίγουρος ὅτι εἶναι ἀλήθεια.

Ὁ γνωστός του ἔσκυψε τὸ κεφάλι ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ ἀμψιχανίαν.

- Παρ' ὅλα ταῦτα, ἐσυνέχισεν ὁ Σωκράτης, ἡμπορεῖς ἀκόμα νὰ περάσῃς τὸν ἔλεγχον, διότι ὑπάρχει καὶ τὸ τρίτον φίλτρον.

γ. Τὸ τρίτον φίλτρον τῆς χρησιμότητος.

Εἶναι αὐτὸ ποὺ θέλεις νὰ μοῦ εἰπῆς διὰ τὸν μαθητὴ μου κάτι ποὺ ἡμπορεῖ νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ εἰς κάτι;

- **Ὁ**χι δὲν νομίζω...

- **Ἄ**ρα λοιπὸν ἀφοῦ αὐτὸ ποὺ θὰ μοῦ εἰπῆς, δὲν εἶναι **οὔτε ἀλήθεια, οὔτε καλόν, οὔτε χρήσιμον**, διατὶ θὰ πρέπει νὰ τὸ ἀκούσω;

Ὁ γνωστός του ἔφυγε ἐντροπιασμένος, ἔχων πάρει ἓνα καλὸν μάθημα...

■ **Μήπως εἶναι καιρὸς νὰ ἐφαρμόζωμεν καὶ μεῖς αὐτὸ τὸ σοφὸν κριτήριον εἰς τὴν ζωὴν μας;**



(*) Περιοδ. «Οἰκοδομὴ καὶ Παραμυθία», τεῦχος 14 / Ὀκτώβριος 2019, σελ. 8, ἀπὸ <https://agioskosmasoaitolos.wordpress.com>. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

(**) Σωκράτης· ἀρχαῖος Ἑλληνας φιλόσοφος (470/ 469-399 π.Χ.), ὁ ὁποῖος θεμελίωσε τὴν ἐπαγωγικὴ καὶ τὴν μαυευτικὴ μέθοδο, δίδαξε μόνον προφορικὰ, ἐμπλουτίζοντας καὶ ἐμβαθύνοντας τὴν διαλεκτικὴ καὶ ὀριστικοποίησε τὴν στροφὴ τῆς φιλοσοφίας ἀπὸ τὴν φύσιν πρὸς τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ἀνθρωπο-κεντρικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου.